Ministerie van Infrastructuur
en Waterstaat

Spoorwegwet 202#

Eén Spoorwegsysteem voor alle spoorwegen

Gebruiksfuncties t.b.v. Stakeholderdag ism Railforum 21 september 2023

Inhoud van deze 50 minuten

- Korte introductie en uitleg van de gebruiksfuncties (+/-20 min)
  - Ongeveer 20 min
- In groepen ingesprek over de indeling (+/- 20 min)
  - Opdracht; hoe denk je dat er ingedeel zou moeten worden
  - Zie je voordelen
  - Waar loop je tegen aan?
- Gezamenlijk (+/-20 min)
  - Doorspreken van de cases met de opties aan de hand van reflective in de groepen

ELKE GEBRUIKSFUNCTIE PASSENDE REGELS
GEBRUIKSFUNCTIES
740 m
225 TON
GERICHTER INVESTEREN
MAATWERK
KNELPUNTEN OPLOSSEN
ZO HOUDEN WE NEDERLAND OPTIMAAL BEREIKBAAR PER SPOOR
MOGELIJKHEDEN ROUTEREN VERVOER
VOERTUIGEN
PERSONEEL
TOEGANG
BETER FACILITEREN
GEMODERNISEERDE SPOORWET
INNOVATIE
3 IN 1
ZELFDE TERMINOLOGIE
OVERZICHTELIJK
DEZELFDE TAAL
EUROPESE WETGEVING
WIJ WETEN ONZE RECHTEN & PLICHTEN
WET & TOELICHTING
GEBRUIK MAKEN UITZONDERING EU
AANSLUITING EU
UITWERKING
WET OP HOOFDLIJNEN
ALGEMENE MAATREGEL VAN BESTUUR
TOEZICHT & HANDHAVING
OP HOOFDLIJNEN IN DE WET, UITWERKING IN LAGERE REGELGEVING
VERVOERDERS & INFRABEHEERDERS EIGEN VEILIGHEIDSSYSTEEM

Gebruiksfuncties; waar komen ze vandaan?

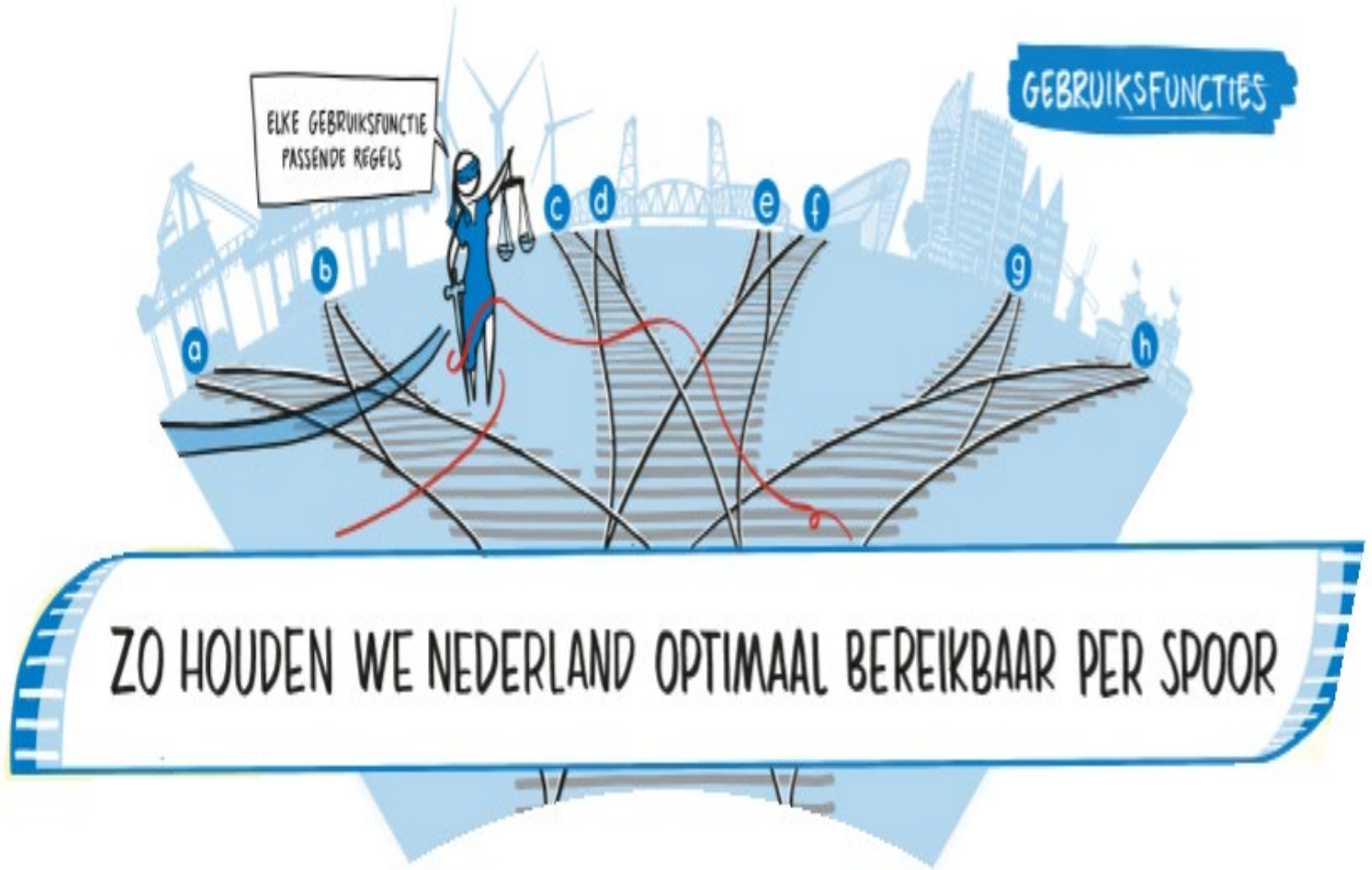

- Iedere spoorweg krijgt een gebruiksfunctie voor feitelijk of beoogd gebruik
- Governance en gebruik wordt losgeknipt (in huidige Spw zit dat vast: ProRail =hoofdspoor= EU recht van toepassing)
- Het juridisch kader is afgestemd op het gebruik en afgeleid uit de Europese verplichtingen

Gebruiksfuncties

A. Personenvervoer
Bijv. HSL Zuid: Schiphol-Rotterdam-Breda

B. Goederenvervoer
Bijv. Betuweroute, havenspoorlijnen

C. Gemengd vervoer
Bijv. Oude Lijn: Amsterdam-Haarlem-Leiden-Den Haag-Rotterdam

D. Regionaal vervoer
Bijv. Leeuwarden-Stavoren

E. Stadsgewestelijk vervoer
(Nog) niet in Nederland aanwezig;
buitenlands voorbeeld: S-Bahn in Berlijn

F. Tram-/metro-/lightrailvervoer
Bijv. metronetwerk van Rotterdam, tramnetwerk van Utrecht en Randstad Rail

G: Particuliere spooraansluiting naar één of meerdere eindgebruikers of dienstvoorzieningen

H. Strikt lokaal/historisch/ toeristisch vervoer
Bijv. Miljoenenlijn (ZLSM)

- Huidig hoofdspoor
- Huidig lokaal spoor
- Huidig bijzonder spoor
- Nieuwe vervoersvorm

SERA; Ordening naar vervoer

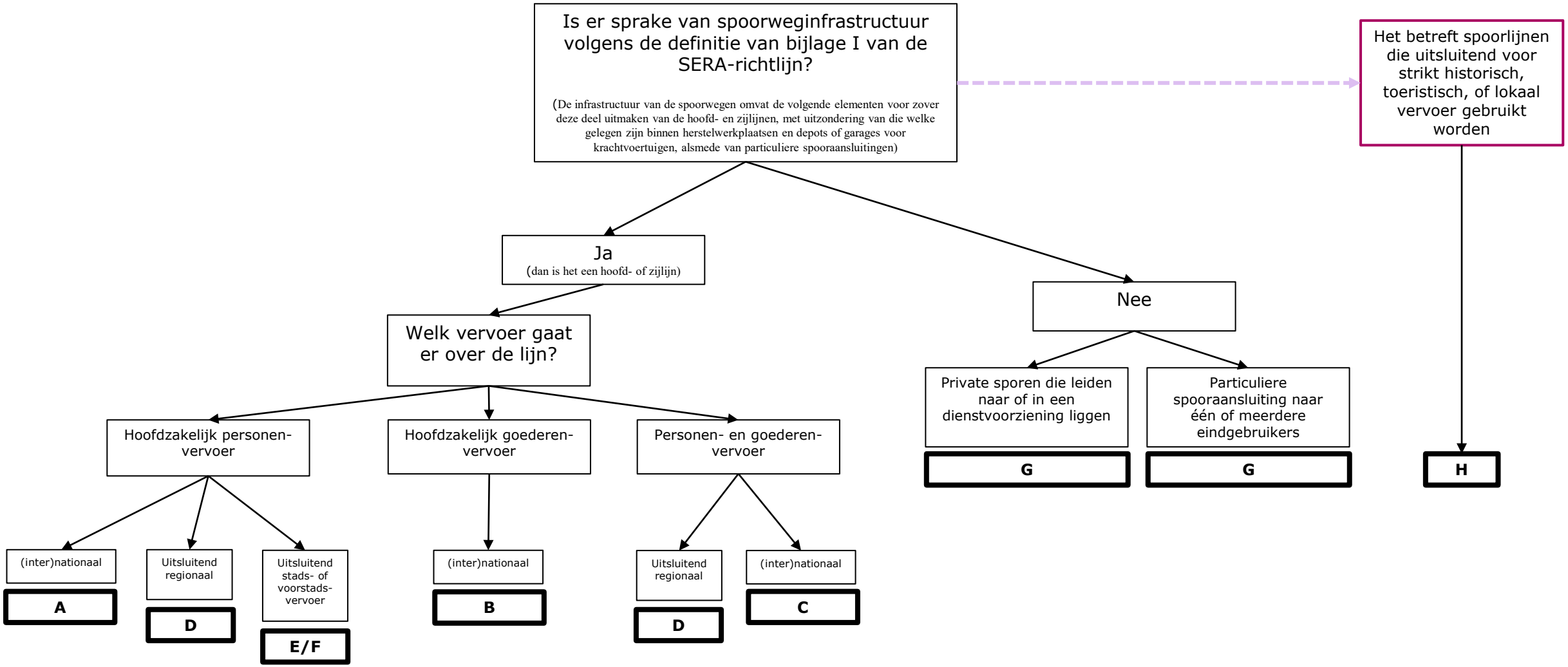

Nieuwe situatie: ontkoppeling en gebruiksfuncties

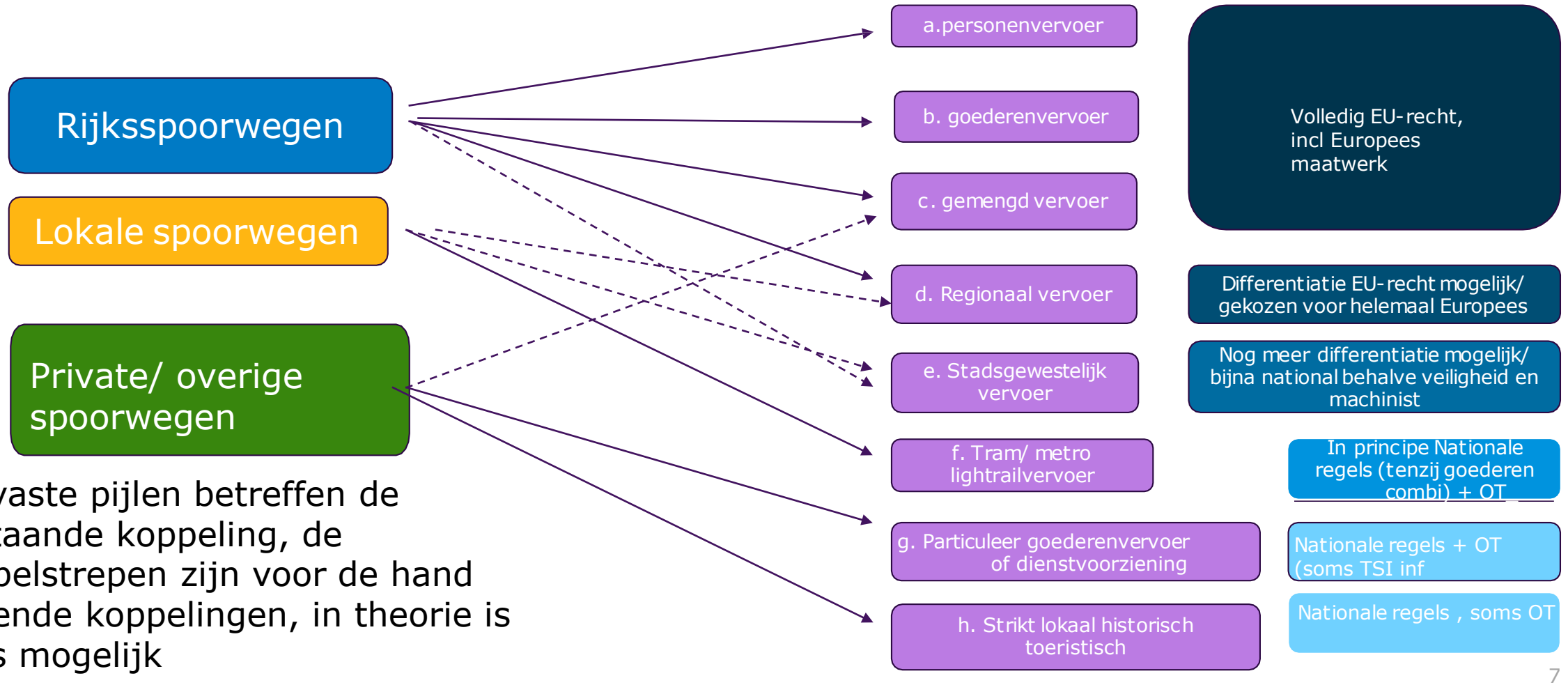

De vaste pijlen betreffen de bestaande koppeling, de stippelstrepen zijn voor de hand liggende koppelingen, in theorie is alles mogelijk

Huidige situatie

Huidige situatie: governance gekoppeld aan toepasselijk regime: en dat BEPAALT wat erop kan rijden.
Niet alle soorten gebruik worden hiermee gefaciliteerd, en regime is star.

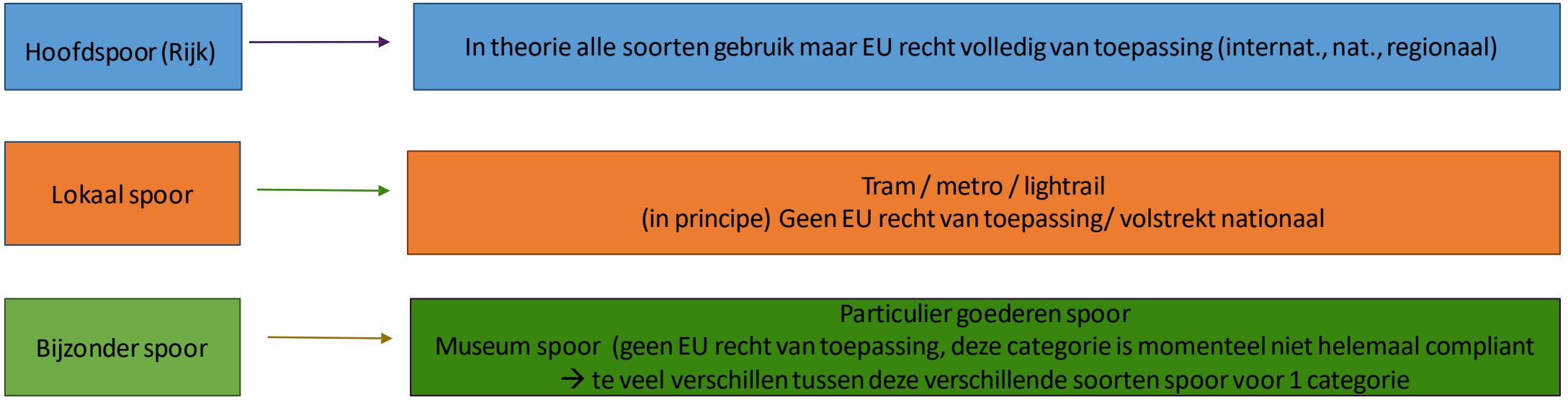

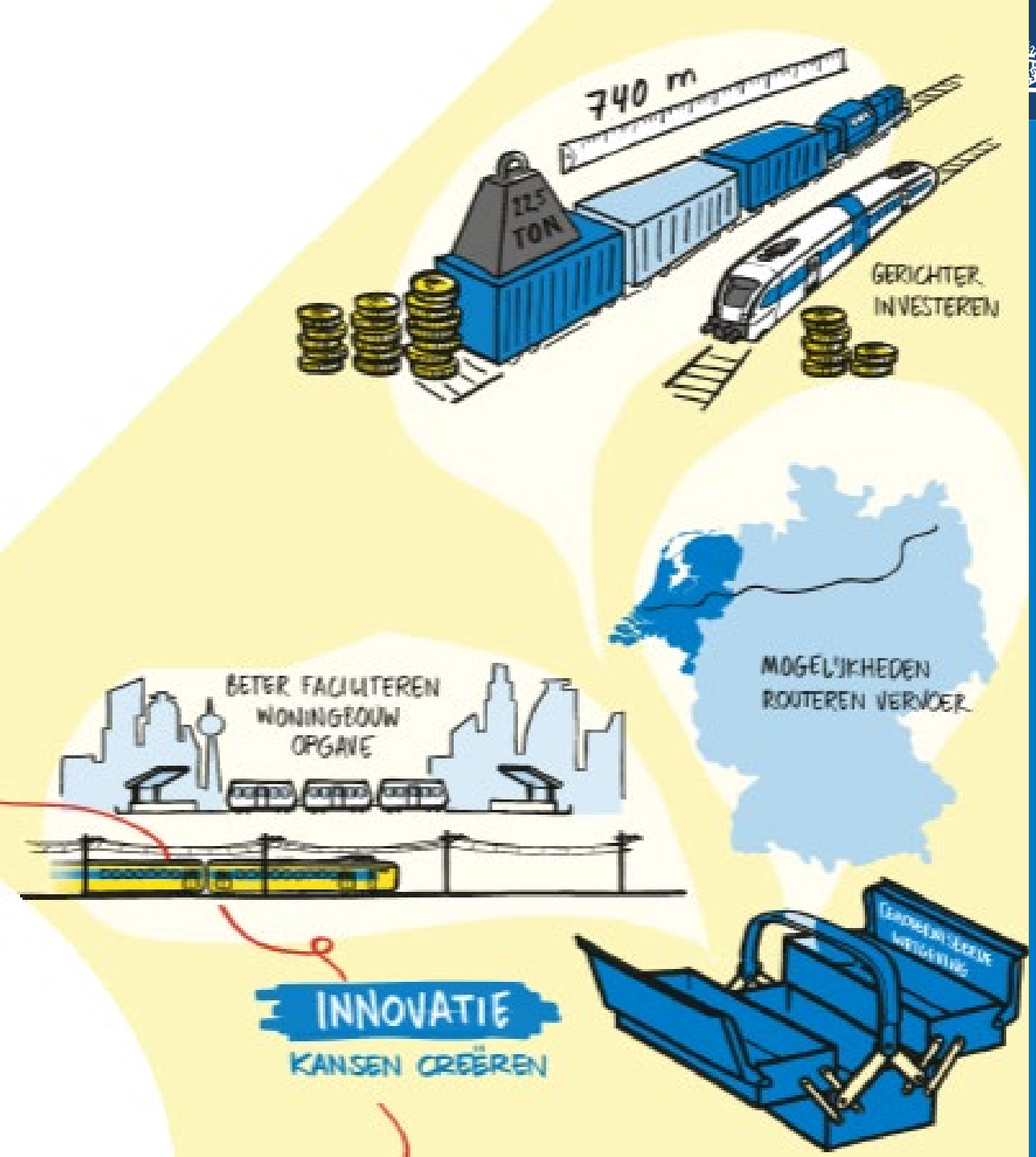

De gebruiksfuncties; wat kunnen we er mee?

De nieuwe wet is een gereedschapskist:

- Een tool om gerichter te kunnen investeren
  - Door ontwerpeisen/ b en o erop aan te kunnen passen
- Een tool om te kunnen routeren
  - Voor goederenvervoer, voor personenvervoer, voor gemengd Vervoer door capaciteitsverdeling op het Vervoer te kunnen afstemmen
- Een tool om initiatieven aan te wakkeren
  - Makkelijker te switchen in governance voor bijvoorbeeld meer stedelijke spoorweginfrastructuur
- Inzichtelijker maken waar welke regel geldt
- We zetten de gebruiksfuncties op kaart
  - (Hoe? Dat is de workshop de volgende ronde)

De nieuwe wet: Ruimte voor maatwerk op sporen met gebruiksfunctie A tot en met C en D

- Door gebruiksfuncties
- Door ontkoppelen
- Door “strikt lokaal gebruik”
- Door meer nationale regels voor aannemers, museum organisaties, zelfrangeerders
- Maximale benutting van EU opties voor “waterstoftrein”

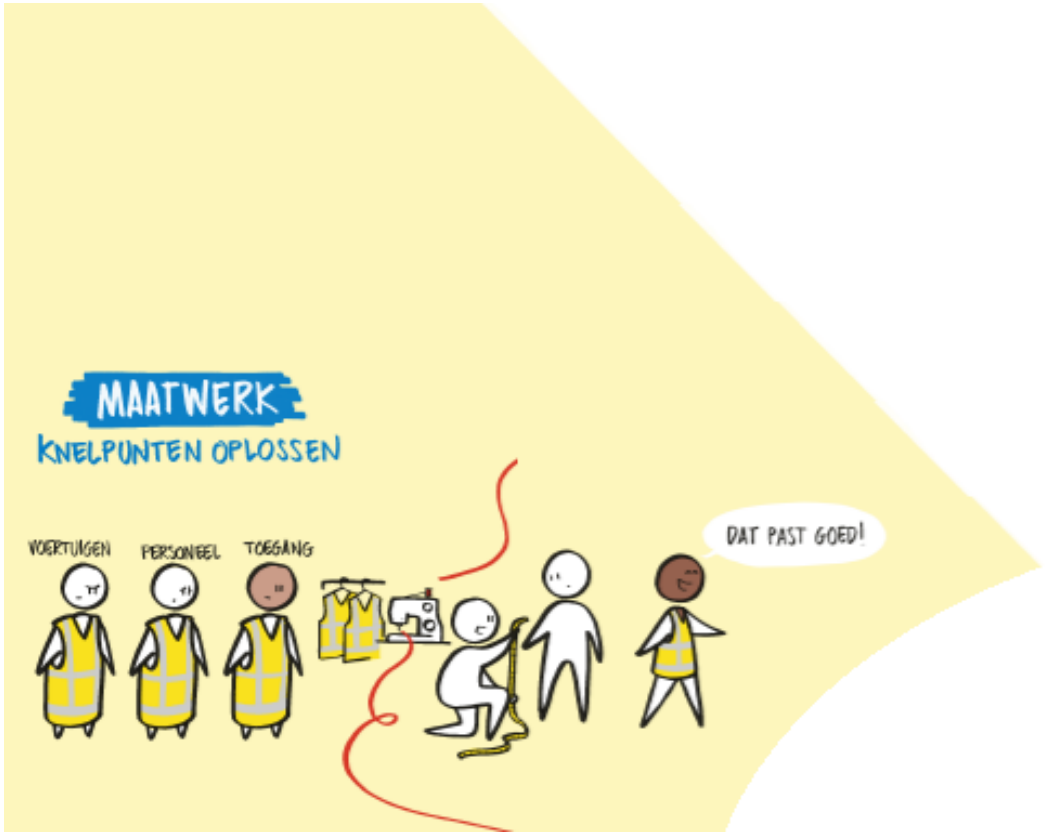

Uitwerking: Stadsgewestelijk vervoer (gebruiksfunctie e,)

- Bijna volledig gereguleerd door nationale regels; mits functioneel gescheiden
- Bestaat in NL nog niet (niet in de wet en niet in praktijk; de S-baan)
- Frequente diensten, hoge capaciteit, op elkaar afgestemde infrastructuur en diensten
- “functioneel gescheiden” netwerk (interop); is iets anders dan feitelijk gescheiden. (opzichzelf opererend)
- Denk bijvoorbeeld aan de S-Bahn in Berlijn of de Cercanías in Madrid
- Biedt mogelijk kansen voor ontsluiting nieuwe verstedelijkingslocaties, bijvoorbeeld door ontvlechten snel- en stoptreinen op de Oude Lijn

In gesprek over:
Regionaal vervoer (Gebruiksfunctie d)

- Gaat om lijnen die de regio met een centrale kern verbinden
- Soms ook regionaal goederenvervoer, meestal alleen personenvervoer
- Door deze te onderscheiden zou je andere eisen kunnen stellen
  - Aan onderhoud en vernieuwing infra
  - Aan capaciteitsverdeling
- Afhankelijk van het type vervoer en functie van lijn in het vervoersnetwerk, gebruik je verschillende uitzonderingsgrond

(denkbare voorbeelden: Bentheimer Eisenbahn of Leeuwarden Stavoren)

In gesprek over: historische treinen op spoorwegen met gebruiksfunctie a t/m d

- Sporen met gebruiksfunctie H maar ook:
- Historisch materieel over a tot en met d
  - MEER NATIONAAL MAATWERK
- In MvT toelichting duiding hoe dit wordt uitgewerkt
- Twee smaken: strikt lokaal gebruik en incidenteel over heel het land
- Nieuwe wet maakt het mogelijk voor deze situatie nationale regels te stellen
  - Aan personeel --> zie toelichting hoe
  - Aan materieel --> zie toelichting hoe
  - Rode draad: veiligheidheidsbeheersysteem --> zie toelichitng hoe
    - Naar mate meer interactie met ander spoorverkeer, zullen regels strenger zijn

Gebruikfunctie F

- Tram/ metro lightrail
  - Hoofdzakelijk nationaal systeem
- Maar ook integratie van spoor met heavyrail componenten.
  - Dat kan wel alleen pas als er op sommige onderdelen goedkeuring EC ligt.
  - “open toegang” tot dienstvoorzienignen
- Gaat onder condities van lightrail

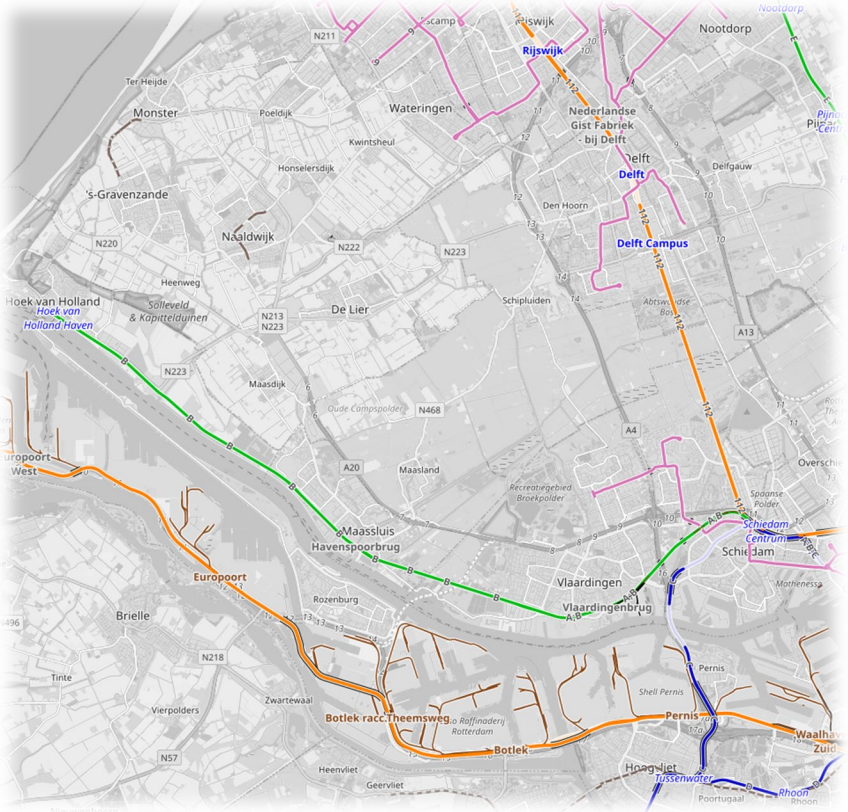

Openrailwaymap

Einde

Status van de wet en het wetsvoorstel zelf op:

Wetgeving in wording | Overheid.nl | Wetgevingskalender;

www.wetgevingskalender.nl

postbusmoderniseringspoorwegwet-ienw@minienw.nl

Praktijk vb. Waterstoftrein

- Uitzonderingen op de regelgeving nodig
- Huidige wet kent ontheffing voor testen, maar die wordt beperkt uitgelegd
- Vergunning voor testen mag volgens de ERA ruim worden uitgelegd, dus ook als je exploitatie mogelijk overweegt, kun je een test doen
- Daarnaast vergunning mogelijk voor bijzondere gevallen (bijv. overbrengingsritten sloopmaterieel of treinen die niet in EU gaan rijden)

Foto: Alstom